

РЕШЕНИЕ

№ 484

гр. София, 11 ноември 2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, трето наказателно отделение, в открито съдебно заседание на двадесет и трети октомври през две хиляди и двадесет и пета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: НЕВЕНА ГРОЗЕВА

ЧЛЕНОВЕ: ДАНИЕЛ ЛУКОВ

БОНКА ЯНКОВА

при секретаря Ил. Петкова и с участието на прокурора от ВКП Росица Славова като разгледа докладваното от съдия Грозева н.д. № 715/2025 г. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано на основание чл. 346, т. 1 от НПК по касационна жалба на адв. С. Л. – защитник на подс. С. А. Т. срещу решение № 107/17.03.2025 г. по внохд № 255/24 г. на Апелативен съд – Пловдив.

В жалбата е заявено касационно основание по чл. 348, ал. 1, ал. 1 от НПК, като се настоява, че подсъдимият неправилно е осъден по първоначално повдигнатото му обвинение по чл. 116 от НК, вместо по чл. 118 от НК, тъй като по делото са събрани доказателства, че именно пострадалият е предизвикал подс. Т. - като скъсал якето му в отговор на забраната да не излиза навън. Касаторът оспорва приетата фактическа обстановка, по отношение на това, че подсъдимият измъкнал баща си навън и продължил да му нанася удари в двора на къщата. Претендира, че съдът не е взел предвид изводите на СМЕ на живо лице, в която са констатирани множество наранявания по тялото и лицето на подсъдимия и заключението на СППЕ на подсъдимия, което е било изготвено по време на престоя му в болницата към Затвора. Именно то е следвало да бъде ценено от съда на фона на претенцията за извършване на деянието в условията на „физиологичен афект“. В заключение се настоява, ВКС да приеме, че АС – Пловдив не е приложил закона, който е следвало да бъде приложен, поради което и на основание чл. 348, ал. 2, вр. ал. 1 НПК да отмени въззивното решение и да върне делото за ново разглеждане от въззивния съд.

В съдебно заседание пред ВКС адв. Л. поддържа изцяло касационната жалба с направеното в нея искане за отмяна на решението и връщане на делото за ново разглеждане. Поддържа, че подсъдимият се е намирал в състояние на „физиологичен афект“, предизвикано от действията на жертвата.

Подс. Т. в последната си дума заяви, че не е искал да причини смъртта на своя баща.

Представителят на ВКП намира жалбата за неоснователна и предлага ВКС да остави в сила съдебния акт. Възраженията в нея счита за неоснователни, тъй като събраните по делото доказателства убедително сочат, че подс. Т. не е действал в някакво особено състояние и не е изпадал във физиологичен афект.

ВКС - трето наказателно отделение, след като изслуша доводите на страните, в пределите на предоставените си правомощия по чл. 347, ал.1 от НПК и поискания касационен контрол, намери следното:

Жалбата на адв. Л. е неоснователна.

Окръжна прокуратура – Пловдив е внесла обвинителен акт срещу С. А. Т. за престъпление по чл. 116, ал. 1, т. 3, пр. 1 и т. 6 пр. 2 и пр. 3, във вр. чл. 115 от НК, по което е образувано нощд № 273/23 г. В разпоредително заседание провело се на 25.04.2023 г. съдът е прекратил съдебното производство и е върнал делото на ОП – Пловдив за отстраняване на допуснати съществени процесуални нарушения.

След връщане на делото на подс. Т. е повдигнато ново обвинение и е внесе нов обвинителен акт за престъпление по чл. 116, ал. 1 т. 3, пр. 1, т. 6, пр. 2 и пр. 3, т. 12, пр. 1 вр. чл. 115, вр. чл. 29, ал. 1 б. а от НК по който е образувано нощд № 1439/23 г.

С присъда № 73 от 3.10.2023 г. ОС – Пловдив е признал подс. Т. за виновен в това, че на 17.03.2022 г. в /населено място/, /област/ умишлено умъртвил А. Н. Т., като убийството е извършено по отношение на баща, по особено мъчителен начин за убийтия и с особена жестокост и представлява опасен рецидив, поради което и на основание чл. 116, ал. 1, т. 3, пр. 1, т. 6, пр. 2 и пр. 3 и т. 12, пр. 1, вр. чл. 115, вр. чл. 29, ал. 1 б. а, вр. чл. 54 от НК го осъдил на осемнадесет години лишаване от свобода, като на основание чл. 57, ал. 1, т. 2 от ЗИНЗС определил първоначален „строг“ режим на изтърпяване.

На основание чл. 59, ал. 2, вр. ал. 1 от НК приспаднал времето през което подс. Т. е с мярка за неотклонение „задържане под стража“ считано от 17.03.2022 г.

Съдът се е произнесъл по веществените доказателства и по направените по делото разноси, като на основание чл. 189, ал. 3 от НПК осъдил подс. Т. да ги заплати в полза на държавата.

По жалба на подс. Т. - чрез защитника му адв. Л. с искане за приложението на чл. 118 от НК в АС – Пловдив е образувано внохд № 564/23 г. С решение № 6 от 2.02.2024 г. присъдата е отменена и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на съда, поради допуснатото съществено процесуално нарушение.

По същия обвинителен акт в ОС – Пловдив е образувано нощд № 316/24 г. С присъда № 34 от 5.04.2024 г. ОС – Пловдив е признал подс. С. А. Т. за виновен в това, че на 17.03.2022 г. в /населено място/, /област/ умишлено умъртвил А. Н. Т., като убийството е извършено по отношение на баща, по особено мъчителен начин за убийтия и с особена жестокост и представлява опасен рецидив, поради което и на основание чл. 116, ал. 1, т. 3, т. 6, пр. 2 и пр. 3, и т. 12, пр. 1 вр. чл. 115, вр. чл. 29, ал. 1, б. а, вр. чл. 54 от НК го осъдил на шестнадесет години лишаване от свобода, като на основание чл. 57, ал. 1 т. 2 от ЗИНЗС определил първоначален „строг“ режим на изтърпяване.

На основание чл. 59, ал. 2, вр. ал. 1 от НК приспаднал времето, през което подс. Т. е с мярка за неотклонение „задържане под стража“, считано от 17.03.2022 г. до влизане на присъдата в сила.

Съдът се е произнесъл по веществените доказателства и по направените по делото разноси като на основание чл. 189, ал. 3 от НПК осъдил подс. Т. да ги заплати в полза на държавата - по сметка на ОД на МВР Пловдив в размер на 6 863,10 лв. и в полза на бюджета на съдебната власт - 2 278, 37 лв.

По жалба на адв. Л. с оплакване за неправилно приложение на материалния закон в АС – Пловдив е образувано внохд № 255/24 г. по което с решение № 107 от 30.06.2025 г. присъдата на първата инстанция е потвърдена изцяло.

Внимателното запознаване с процесуалния документ, с който е сезирана касационната инстанция, налага да бъдат направени няколко уточнения:

Първо - касационната жалба, подадена от адв. Л. представлява дословен препис на въззивната жалба, с която той е инициирал производството пред Апелативен съд – Пловдив по внохд № 255/24 г., като в нея са променени органа, пред който се адресира и номера на делото, което се атакува. Защитата е упражнила правото си на жалба пред ВКС, без да посочи относими към касационното производство съображения и без да обоснове несъгласието си с изводите на въззивния съд, като доводите не се различават от тези, направени пред апелативния съд. Ангажирането на касационната инстанция по този начин е неприемливо и за това ВКС не може да го насърчи, като се опитва да дефинира сам касационно оплакване, на което да даде отговори, съобразявайки се с обхвата на възможния касационния контрол и с правомощията му по закон.

Изложеното налага извода, че в конкретния случай, касаторът изобщо не е отчел различните характеристики на въззивното и касационното производство – въззивната инстанция е инстанция по фактите и по правото, а касационната е инстанция само по правото. За разлика от въззивното производство, в което съдът е задължен по закон да провери изцяло първоинстанционната присъда, независимо от основанията посочени от страните, касационната проверка е обвързана от задължението на страните по чл. 351, ал. 1 от НПК - да заявят в какво се състои касационното основание, така също и данните, които го подкрепят.

Изложеното до тук предопределя произнасянето на ВКС по депозираната жалба.

Оплакване за допуснати съществени процесуални нарушения в дейността на въззивния съд при оценката на доказателствения материал, което представлява касационно основание по чл. 348, ал.1, т. 2 от НПК не е релевирано в жалбата. Именно то би дало основание, касаторът да претендира неправилно приложение на материалния закон, което да е пряка последица от порочната процесуална дейност на съда. Това е така, защото касационната инстанция не разполага с правомощия да се намесва в суверенното право на въззивния съд по оценката на доказателствата, както и не може да изменя фактите, които въззивният съд е приел за установени. За това при липсата на оплакване за пороци в аналитичната дейност на въззивния съд, проверката на заявеното касационно основание по чл. 348, ал. 1, т. 1 от НПК следва да бъде направена в рамките на приетите от въззивния съд фактически положения. Обобщено, когато касаторът не оспорва правилността на процеса на формиране на вътрешното убеждение на съда, ВКС приема, че фактите са правилно установени.

В конкретния случай, въззивният съд е приел, че подсъдимият първи блъснал пострадалия в областта на гърдите, след като той поискал да излезе от къщата, след което загубил равновесие и залитнал, като се хванал за якето на подс. Т. и скъсал предния му джоб. Това поставило началото на ожесточения побой вътре и извън къщата, довел до смъртта на А. Т. на 17.03.2022 г. Възприетите факти правилно са били отнесени към състава на престъпление по чл. 116, ал. 1, т. 3, т. 6 и т. 12 вр. чл. 115 от НК, а не по чл. 118 от НК, поради което не е налице претендираното касационно основание по чл. 348, ал. 1, т. 1 от НПК. Съдът е дал изчерпателни отговори /на л. 21 и л. 22 от решението/ на въпроса защо не е налице претендирания от касатора „физиологичен афект“ и е обосновал становището си по приложението на закона професионално, в съответствие със закона и съдебната практика по неговото приложение, поради което не са налице основания за намеса на касационната

инстанция в поисканата от касатора насока. За пълнота следва да се посочи, че искането в жалбата е за преквалифициране на деянието в по-леко наказуемо престъпление от 116 от НК в чл. 118 от НК и евентуалната му основателност не би наложила отмяна на въззивния акт и връщане на делото за ново разглеждане от друг съдебен състав, тъй като би могло да бъде направено от касационната инстанция, при положение, че установените факти го позволяват. Настоящият случай не е такъв.

Най-накрая, резултатите от назначената СППЕ на подс. Т. по време на изпълнение на мярката за неотклонение „задържане под стража“ и констатираните по време на престоя му в болницата проблеми с психическото здраве, наложили провеждане на лечение, не оказват влияние върху изводите за отсъствието на „физиологичен ефект“ към момента на извършване на престъплението, който в същност е меродавен за преценката, поради което поддържаната от адв. Л. теза за неправилно приложение на материалния закон е лишена от основание.

Ето защо депозираната жалба е неоснователна, а атакувания с нея съдебен акт, ВКС следва да остави в сила.

Мотивиран от изложеното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 от НПК ВКС, трето наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 107 от 30.06.2025 г. по внохд № 255/ 24 г. по описа на Апелативен съд – Пловдив.

Решението е окончателно.

Председател :

Членове : 1.

2.